N^ER 51

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 28 Kwietnia v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

WILNO.

Wielki Xiążę Jmć *Mikołay* zawczora wieczorem, w pożądanym stanie zdrowia, tu przybył.

Gazeta senacka ogłosiła następujący ukaz okolny: „Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości Rządzący Senat słuchali przedstawienia Ministra Finansow, do którego przyłączając kopiją wniesioney przez niego do Komitetu Ministrów *zapiski*; o przemianie starego papieru herbowego, który pozostał u prywatnych osób, na nowy, i wypisu z dziennikow jego w tey rzeczy 28 stycznia i 7 lutego roku bieżącego, prosił zrobić potrzebne rozrządzenie, względem przywiedzenia do skutku zawartego w nich postanowienia: Przy czem słuchali: *naprzód*: kopii wniesioney przez ministra skarbu do komitetu ministrów zapiski pod 26 stycznia 1822 roku w brzmieniu następującem: przedłużone rozważanie w Radzie Państwa rzeczy o aktowym i herbowym poborze, i późne wykonanie Naywyższego Ukazu w tym przedmiocie 24 listopada roku zeszłego, zbliżywszy termin, od którego powinno było zacząć się jego działanie, stały się zatrudnieniem w niektórych rozrządzeniach, koniecznie potrzebnych co do odmian w rzeczy tey zaszłych. Tymczasem niektórzy z kupców sanktpetersburskich i ryzkich podali prośby, wyrażając, iż oni dla swych handlowych obrótów potrzebowali zawsze mieć w zapasie papier herbowy na wexle i kontrakta, który teraz u nich pozostał na summy dosyć znaczące; zaczem proszą, ażeby znaydujący się u nich papier stary, który już nie przyda się do użycia, był zamieniony na nowy. Może bydź, że poźniey i od innych nadeydą podobneż prośby. Uważając, iż rzeczywiście kupcy nie mogą się tak obeyśdź, żeby nie mieć w zapasie pewney ilości wexlowego papieru, i że w obecnym przypadku bardzo bydź może, iż nie tylko oni, ale i drudzy prywatni ludzie nie mogli użyć zupełnie tego papieru, który mieli od czasu, jak ogłoszone zostało nowe względem niego urządzenie, do 1go stycznia r. t., kiedy to urządzenie do skutku przywiedzioném zostało, Minister Skarbu znayduje zupełnie sprawiedliwą zachować ich od daremney szkody; co też mniema uczynić na osnowie następującey: 1) Ogłosić w gazetach obu stolic, iżby mający w zapasie dawny papier wexlowy, aktowy i obligowy, składali albo przysyłali go przy prośbach do departamentu różnych podatkow i poborow razem z jego rejestrami, w których wyrazić równie wartość jego, jako i to, jakiego papieru nowego wzoru i z jakiego kaznaczeystwa chcą otrzymać w zamianie starego; 2) Departament różnych podatkow i poborow po rozpatrzeniu przysłanego papieru, i po wyłączeniu tego, który się okaże zepsutym, albo podartym, niezwłócznie uczyni rozrządzenie z rozwiązania ministra finansow względem wydania proszącemu nowego papieru na taką summę, na jaką przysłany będzie od niego stary, z wyłączeniem zepsutego i podartego; 3) Za termin takowego przesyłania postanowić dzień 1szy lipca r. t., po którym żadne prośby o zamianę papieru nie mają bydź przyymowane. Jeżeli przełożenie to zostanie utwierdzone, wtedy i osoby prywatne otrzymają zadosyćuczynienie bez zwłoki, i skarb nie narazi się na szkody, któreby mógł ponieść od fałszerstw i nadużyć, jeżeliby dozwolono dopłacać za cenę nowego papieru z wypisywaniem tey dopłaty na starym, jak dawniey było czyniono w podobnych odmianach ceny papieru. Opinią tę Minister Skarbu poddał do rozwagi kommitetu ministrow. *Powtóre*. Wyjątek z Dziennikow Komitetu Ministrow 28 stycznia i 7 lutego 1822 roku: Na posiedzeniu 27 stycznia słuchano zapiski Ministra Skarbu pod 26 stycznia z Nem 81 (kancellarya), wciągnioney do Dziennika Komitetu pod Nem 181, o przemianie starego papieru herbowego, pozostałego u osob prywatnych na nowy. Komitet osądził utwierdzić to przedstawienie, naznaczając tylko termin na podawanie starego papieru do odmiany zamiast 1go lipca, do 1go sierpnia r. t. i wyjednać na to Naywyższe zezwolenie. Na posiedzeniu dnia 7 lutego oświadczono Komitetowi, że postanowienie jego Naywyżey utwierdzone zostało. Komitet postanowił, przesłać o tém do Ministra Skarbu dla wypełnienia przez wypis z protokułu. Rozkazali: o przywiedzeniu do zupełnego i nieodmiennego wykonania tego, co się zawiera w zapisce Ministra Skarbu i w wypisie z protokułu Komitetu Ministrow postanowienia, zalecić przez ukazy wszystkim Rządom gubernialnym, Władzom, Woyskowey kancellaryi woyska dońskiego, Izbom i Expedycyom skarbowym; również przez ukazy uwiadomić Ministrow, Wojennych Jenerał Gubernatorow, Jenerał Gubernatorow, Wojennych Gubernatorow sprawujących razem interessa cywilne i Naczelnikow miast, tudzież dadź wiedzieć wszystkim urzędom sądowym; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do tuteyszych i Moskiewskich Departamentow Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 23 marca 1822 roku.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 29 kwietnia.

W dzienniku praw umieszczono postanowienie Xięcia namiestnika Królewskiego: iż kto się winnym okaże niedodaniu przyzwoitey straży cywilney do transportowania spisowych, na zaciąg wydanych, lub niedozoru w strzeżeniu sobie powierzonych, skoro z jedney z tych przyczyn, ucieczka zaciągowego nastąpi; podlegać będzie karze, d. 7 września 1816 oznaczoney, za wypuszczanie zbiegow zpod straży woyskowey.

Stawiają już kopułę na nowym wspaniałym domie towarzystwa królewskiego warszawskiego przyjacioł nauk. Gmach ten kończący widok ulicy krakowskiego przedmieścia, będzie jednym znader ozdobnych, upiękniających stolicę.

Papiernia rządowa w *Marymoncie* pod *Warszawą* potrzebuje do 1000 centnarow szmatow cieńszych i grubszych.

W *Wieluniu* umarł ś. p. X. H. *Paszkowski*, rektor szkół XX. Piarow, powszechnie tak od swych współtowarzyszow, jako też uczącey się młodzieży i obywatelstwa żałowany. Za jego staraniem dom szkolny w *Wieluniu* został wystawiony, który na zawsze ma się nazywać domem *Paszkowskiego*.

Dnia 30. W dobrach *Borowo* w Województwie Mazowieckiem powiecie czerskim, dnia 26 kwietnia między pierwszą a drugą godziną po południu, pokazała się chmura od zachodu słońca z które wypadł grad, większy od naywiększych orzechow włoskich, pomiędzy tym gradem spadał

ły sztuki lodu kwadratowe, wielkości jay kurzych. Widok był okropny i wcale nadzwyczayny. Zyto zupełnie potłukł, okna wszędzie powybijał i pozabijał ptastwo.

Tuteysi aktorowie francuzcy w tym tygodniu wyjeżdżają z naszey stolicy, jadą przez *Białystok* i *Grodno*, gdzie zamyślają dadź po jedném widowisku. W *Wilnie* zatrzymają się czas jakiś, a ztamtąd udadzą się do *Moskwy*.

D. 2 maja. Jenerał *Wieljaminow*, komenderujący artylleryą korpusu litewskiego, przybył do Warszawy.

W dniu 29 m. i r. b. w *Warszawie* w *Marywilu* odbyło się zgromadzenie polityczne okręgu i obwodu warszawskiego, składające się z powiatow warszawskiego, błońskiego i czerskiego, na którém pod laską marszałka JW. Bogusława *Wilhelma*, dziedzica dobr Bieniewic, oraz przy pomocy assesorow WW. *Węgrowskiego* i *Kodymowskiego*, tudzież sekretarza W. Antoniego *Polesiewicza* zostali obrani większością kresek, W. Karol *Paciorkowski* notaryusz i konserwator hipotek powiatu błońskiego deputowanym na seym, W. Stanisław *Podlecki* na radcę wojew.

(*z Gaz. Warsz.*) *D. 30 kwietnia. Kommissya rządowa spraw wewnętrznych i policyi, pod d. 26 ogłasza*: Pragnąc zaprowadzić w kraju towarzystwo do ubezpieczenia od szkod z ognia pochodzących, machin, wyrobkow, zapasow w fabrykach, tudzież zapasow wszelkich, ruchomości i towarow których ubezpieczenie w towarzystwie ogniowém miast i wsi nie jest przyymowane; wzywa wszystkich ochotnikow, którzyby życzyli sobie należeć do takowego towarzystwa ogniowego, zabezpieczającego ruchomość, aby oświadczenia swoje do kommissyi rządowey spraw wewnętrznych i policyi jak nayrychley podać chcieli. *Oświadczenia te mają obeymować*: 1) Województwo, obwod, miasto lub wieś, gdzie się znayduje zakład. 2) Nazwisko właściciela. 3) Wyrażenie zakładu. 4) Wyrażenie przedmiotow ubezpieczyć się mających. 5) Ilość ubezpieczenia, na pieniądze obrachowana. 6) Przeciąg czasu, na który trwać ma ubezpieczenie. Skoro potrzebna liczba ochotników zbierze się, zostaną ułożone zasady towarzystwa, te zgłaszającym się będą udzielone, dla złożenia deklaracyi, czyli do takowego towarzystwa chcą przystąpić.

AUSTRYA.

(*z Gaz. Zusch.*) *Semlin d. 4 kwietnia.* W ościenney Serwii przesilenie blizkiem jest wybuchnienia. Basza Belgradu żąda od naczelników serwiańskich wydania wszelkiey broni, czego się jednak stale wzbraniają. (Barbarzyńcy azyatyccy mają zapewne i ten kray, zamiast żołdu, zrabować, a mieszkańców zapędzić na rynki przedaży niewolników.) Turcy zagrażają posunieniem się do *Nissa*, i dla tego serwianie starają się schronić żony i dzieci swoje do Węgier, i zapytywali już: czy można tam pewnym bydź schronienia dla tych nieszczęśliwych.

STANY ZJEDNOCZONE.

(*z Kor. Warsz.*) Poselstwo prezydenta Stanow Zjednoczonych do izby reprezentantow względem stosunkow Ameryki hiszpańskiey, następującą urzędową obeymuje odezwę.

„Składając izbie reprezentantow dowody żądane uchwałą izby z dnia 30 stycznia rozumiem być moim obowiązkiem, zwrócić uwagę kongressu na przedmiot wielkiey wagi, udzielając mu myśli władzy wykonawczey w tey mierze, a to aby w przypadku, gdy kongres będzie tego samego zdania, współdziałanie między obu wydziałami rządu było zgodne z ich obowiązkami, i prawami, jakie im wyłącznie służą.“

“Poruszenia rewolucyyne prowincyi hiszpańskich w tey polkuli, wzbudziły od samego początku uwagę zacnych współziomków. Uczucia te były właściwe i zaszczyt czyniące; lecz co jest prawdziwie uwagi godnem, iż narod cały zgodził się w nich za systematem politycznym, jaki rząd w tey mierze uznał za właściwy. Skoro tylko poruszenia pomienione, przyjęły krok pewny i stały, i z nich można już było wnosić o podobieństwie zamierzonych skutkow, przyznaliśmy prowincyom tym prawo, którego jako strony równe w woynie cywilney, podług praw wspólnych narodom mogły słusznie od nas wymagać. Pozwolono więc było obu stronom walczącym zawijanie do naszych portow, bądź ze statkami prywatnemi, bądź z okrętami wojennemi, a nadto wolno im było z tych portow, brać wszystkie przedmioty, które stanowią handel z innymi narodami. Obywatele nasi utrzymywali również z obu stronami stosunki handlowe, a rząd protegował ich w tém wszystkiem, co nie stanowiło przedmiotu kontrabandy wojenney. Stany Zjednoczone więc zachowały neutralność przez cały ciąg tey rewolucyi i starały się utrzymać wszelką bezstronność, jakiey charakter neutralności wymaga.“

Obecnie rewolucya prowincyy hiszpańskich do tego już przyszła stopnia, i tak korzystne dla nich wynikły skutki, iż koniecznością jest zastanowić się nad tém z uwagą, czyli prowincye te nie posiadają już prawa zupełnego, aby je uważać jako narod niepodległy, ze wszystkiemi korzyściami do tego przywiązanemi, jak również co się tycze ich stosunkow ze Stanami Zjednoczonemi. Kray *Buenos-Ayres* przyznał sobie ten stopień przez formalne oświadczenie w roku 1816, a używał go już od roku 1810, od którego to czasu żadney napaści od matki oyczyzny nie doznał. Prowincye, które składają rzeczpospolitą kolumbiyską, ogłosiwszy wprzód oddzielnie swoję niepodległość, połączyły się potém na mocy prawa fundamentalnego z daty 17 grudnia 1819. Mocne woysko hiszpańskie zaymowało wten czas niektóre części tey krainy i prowadziły woynę zniszczenia, lecz zwolna pobite, albo wzięte w niewolą, albo wypędzone, nie znayduje się tam już więcey, jak tylko w dwóch obleżonych twierdzach.“

„Prowincye, położone nad oceanem spokoynym odniosły również wielkie korzyści. *Chili* ogłosiła swoję niepodległość w 1818 i dotąd jey używa, a nawet za pomocą tey krainy i *Buenos-Ayres*, rewolucya rozszerzyła się aż do *Peru*. Co się tycze *Mexyku*, nasze wiadomości nie są dość urzędowe; lecz niemniey powszechnie jest rzeczą uznaną, iż nowy rząd ogłosił swoję niepodległość, a nie doznaje w tém ani opierania się, ani nawet widzi siły, któraby opieranie się takie wspierać mogła. Od trzech lat już upłynionych rząd hiszpański nie przysłał żadnego woyska do *Mexyku*, a nawet nie można myślić, aby go kiedyś miał przysłać; oczywistą więc jest rzeczą, że wszystkie te prowincye, nie tylko że używają zupełney niepodległości, lecz nawet, uważając obecny stan woyny i inne okoliczności; nie ma naymnieyszego podobieństwa, aby kiedykolwiek z niey wyzute bydź mogły.“

„Skoro więc wypadki podobnych rewolucyy okazują się już zupełnie rozstrzygnionemi, nowe rządy mają niezaprzeczone prawo żądać uznania ich przez inne mocarstwa. Woyny cywilne wyradzają często uczucia, których strony interessowane przytłumić w sobie niemogą; lecz opinija innych mocarstw o skutku ich kłótni może zaspokoić podobne uczucia, i stać się środkiem pojednania stron obu w sposob dla nich zaszczytny. Wstrzymywanie się w tym ważnym przedmiocie z naszą opiniją, okazać powinno (jak się spodziewać możemy) tak Hiszpanii, jako i innym mocarstwom dowodem niezaprzeczonym głębokiego naszego uszanowania, dla praw Hiszpanii i stałych naszych zamiarow niemieszania się do nich. Prowincye należące do naszey półkuli, będąc naszemi sąsiadami, domagały się usilnie w miarę, jak która niepodległość swoję zyskała, uznania ich naszego, przywodząc na poparcie żądań swoich, dowody podług ich zdania gruntowne, dające im do tego prawo. Co do powodow ich działania, rząd nasz ciągle ich od siebie usuwał mając zamiar, w żadnym względzie nienależeć do tey rewolucyi, i nie przyymować żadnych środkow takich, któreby nie były zgodne z opiniją ucywilizowanego świata; co się zaś tycze innych partykularnych żądań, byliśmy zawsze względnymi, lecz względność ta niemogła nas upoważniać do działania. Obowiązkiem było naszego rządu zwró-

cić uwagę na wszystkie działania ważne i na wszystkie okoliczności, na których sprawiedliwą opiniją opierać można, i to jest właśnie cośmy uczynili. Zastanawiając się nad długiem trwaniem tey woyny, nad pomyślnemi skutkami usiłowań prowincyi, nad położeniem,nakoniec,nad niepodobieństwem możności Hiszpanii zmienienia tych wypadkow, rozumiem, że ztąd wnosić możemy, iż przeznaczenie tak chce, abyśmy uznali prowincye, które ogłosiły swą niepodległość i takowey używają.

Nie mamy żadney wiadomości o widokach rządu hiszpańskiego w tym względzie; lecz skutki rewolucyi przez tyle lat, jey siła ustalona, która całą prawie Amerykę hiszpańską zajęła; nakoniec władza oddana wszędzie w ręce ludow, wszystko zdaje się powinno pojednać Hiszpaniją z jey koloniami na zasadach zupełney niepodległości.

Podobnież nie mamy żadnych wiadomości o zamiarze innych mocarstw, w tym przedmiocie; będąc jednak zawsze w szczerych chęciach działania wspólnie z innemi, co się tycze pomienionego uznanja, przed niejakim czasem uwiadomiliśmy ich o tém, lecz odpowiedzieli nam, iż nie są jeszcze do tego przygotowani. Ogromna przestrzeń, która rozdziela te prowincye od mocarstw europeyskich, a nawet od tych, które graniczą z oceanem atlantyckim; czyni dla nich interessa Ameryki mniey ważnemi jak one są dla nas. Niezawodną jest rzeczą, iż dotąd mniey na nią zwracali uwagi jak my, lecz takie wypadki zapewne nie zostawią im żadnego powątpiwania o skutkach.

Proponując ten środek, nie mamy żadnego zamiaru, zmieniać w czemkolwiek bądź stosunkow naszych przyjaznych z jedną lub drugą stroną; zachowamy w przypadku woyny dalszey zupełną neutralność; damy nawet Hiszpanii zapewnienie, tych naszych przyjaznych zamiarów, z których zapewne będzie zadowoloną; lecz środek ten dla tego proponujemy, że on jest zupełnie zgodny z prawami narodów, że jest sprawiedliwy i słuszny dla stron obu; nareszcie, że Stany Zjednoczone powinny go przyjąć, jeżeli chcą postępować tak, jak wymaga ich stopień w świecie politycznym, jak wymaga ich sława i ich prawdziwy interess. Jeżeli kongres przyymie ten sposob widzenia tego przedmiotu, rozumiałbym za rzecz potrzebną, aby przyjęte zostały środki do wprowadzenia tych zamiarow do skutku. *Washington* 8 marca 1822 *James Monroe.*

F r a n c y a.

(*z Gaz. Warsz.*) *Paryż d.* 13 *kwietnia. Izba deputowanych.* D. 10 b. m. żalił się Pan *Constant*, że Pan *Dudon*, czytając jego listy na ostatniey sessyi, sfałszował je. Przystąpiono atoli do porządku dziennego. Prezes bowiem uznał rzecz tę za nieosobistą. Radził potém Pan *Constant* znieść opłatę od pasportow; lecz wniosek jego odrzucono.

Na sessyi d. 11 b. m. kommissya zdała sprawę o podanych petycyach. Spodziewano się wprowadzenia petycyi anglika *Loveday*, i dla tego wielu anglikow wcześnie napełniło galerye. Po roztrząśnieniu 18 petycyy, wprowadzono nareszcie petycyą Pana *Loveday*. Kupił on w roku 1817 własność nieruchomą we Francyi, stał się obywatelem tego kraju, i używa cywilnych praw jego. Wyjeżdżając do Anglii, zostawił żonę swoję we Francyi z dwiema córkami, mającemi teraz 20 i 22 lat, i z siostrzenicą. Żona oddała te panienki na pensyą w *Paryżu*, i sama była przy nich. Pan *Loveday* zezwolił na wszystko. Wkrótce potém matka opuściła pensyą, zostawiwszy w niey córki i siostrzenicę. W roku 1821 oyciec napisał do nich, iż je z pensyi odbierze, lecz oświadczyły nauczycielom swoim i oycu, iż chcą na pensyi pozostać i przyjąć wiarę katolicką. Szczególniey starsza z nich, *Emilia*, po przybyciu oyca do *Paryża* d. 23 października 1821, jawnie życzenie to oświadczyła. Oparł się temu, i odebrał córki z pensyi, przekonawszy się iż ochmistrzyni wcale do tego nie należała, i młodych panienek nie namawiała. Tym czasem *Emilia* przyjęła wiarę katolicką, co tym bardziey na żaden zarzut nie zasługuje, że była już pełnoletnią. Zdający sprawę, wystawił dalszym ciągu obraz prześladowań, które córka od oyca ponosić musiała. Widząc oyciec, iż nie potrafi dobrowolnie skłonić córki do powrótu do dawnego wyznania, stał się jey nieprzyjacielem; wszędzie ją oskarżał, lecz wszędzie prawie bywał oddalony. Izba parów odrzuciła jego petycyą, a izba deputowanych winna trzymać się tych samych zasad, ile, że sprawa ta była już w sądzie i wyrok zapadł. Zdający sprawę czytał w tém mieyscu wyrok trybunału pierwszey instancyi, i pytał się: czyliby nie było przeciwném wszelkiemu porządkowi i prawu, gdyby od trybunału do izby, a od izby do trybunału można było appellować? Pan *Manuel* zbijał powyższe zdanie, ganił odmawianie od religii, mówił o wolności wyznań we Francyi i zakończył głos, radząc odesłać rzecz tę do ministra sprawiedliwości. Kilku jescze potém członków chciało mówić, lecz prawa strona zaczęła wołać: *dosyć już tego zgorszenia!* i tak hałasować szarowaniem nogami, kaszlaniem i chrząkaniem, iż prezes zapomniawszy się powiedział: *izba żąda kreskowania. Nie lewa, ale prawa strona*, odezwał się Pan *Girardin.* Poprawił się prezes mówiąc: *żądają.* Większością nakoniec kresek odrzucono petycyą.

Na sessyi d. 12 b. m. Pan *Girardin* mówił znowu o pocztach i otwieraniu listow, a ztąd usiłował dowieśdź zmnieyszenie dochodow pocztowych. Twierdził, iż we wszystkich expedycyach skrzynka z listami stoi nad ogniem do rozpuszczania laku. Mówił, iż tajemne bióro trudni się rozpieczętowywaniem listow, gdzie pieczętarz wyciska pieczątki na ołowiu i podobne wyrzyna; gdzie listy bywają przepisywane; gdzie dyrektor poczty wsuwa się przez ciemny kurytarz, i gdzie gońców zatrzymują, przetrząsają, i prawie donaga rozbierają i t. d. Minister skarbu starał się zbić, a przynaymniey osłabić to twierdzenie. Mówił potem o gazetach, iż tylko *Monitor* jest gazetą urzędową, i że co inne gazety piszą, to od rządu nie pochodzi. Jenerał *Foy* dowodził, iż rząd ma oraz gazety, które płaci, jak *np. gwiazdę*, i że posyła nawet do gazet niemieckich artykuły. Po długich sporach zakończyła się sessya burzliwie.

(*z Kor. Warsz.*) *D.* 17. Xiężna *Berry* wyjechała do *Rosny*, gdzie także mają bawić Xiąże duński ze swoją małżonką.

Listy z *Hamburga* ciągle donoszą o układach między *Anglią* i *Danią*, podług których *Kopenhaga* i wyspy duńskie odstąpione bydź mają Anglii, a za to Anglia ma odstąpić *Hannower*. Listy z *Frankfortu* toż samo powtarzają, i chcą nadto utrzymać, iż pod wpływem większego jednego mocarstwa, ma bydź inny jeszcze zrobiony układ, który dla Prus zapewni *Hannower*, a stare departamenta francuzkie nad *Renem* odda dla Niderlandow.

T u r c y a.

(*z Kor. Warsz.*) Za pokazaniem się floty tureckiey d. 26 lutego pod wyspą *Idryą*, powstali jey mieszkańcy, chcąc pokonać nieprzyjaciela. Nim zaś flota grecka wypłynęła, kapłani poblogosławili wszystkich chrześcian i okręty, a Admirał zawołał: *Towarzysze broni! Komu z was braknie odwagi, niech to otwarcie oświadczy i na wyspie pozostanie.* Przeczytał potém następującą odezwę: „Ziomkowie i przyjaciele! Dopókiż mamy jeszcze jęczeć pod jarzmem niewoli, i dopókiż mamy ulegać tyranom Grecyi, pogardliwym muzułmanom? Nadeszła już chwila zemsty, oyczyzna nas woła i mówi: *Powstańcie waleczni potomkowie greków, powstańcie wszyscy zdolni dźwigać oręż, i w świętym zapale wspólnie wykrzyknijcie: Dopókiż cierpieć mamy naszych tyranów?* O hańbo! Grecy nie słuchając głosu mądrości, aż po dziś dzień jęczeli pod haniebném jarzmem tureckiém. Któraż niewola była kiedy okrutnieyszą i bardziey obrażającą? Muzułmani byli panami wszystkiego, gdy tymczasem nieszczęśliwi grecy, umierając z nędzy i głodu, skazani byli na milczenie, a sama skarga była dla nich śmierci wyrokiem. Możemyż dłużey znieść okrucieństwo barbarzyńskich dzieci Mahometa? Cóż się stało z pięknemi sztukami i umiejętnościami naszey oyczyzny. Któż dziś mówi o sła-

wie imienia greckiego! Wszystko niestety zniknęło, a despotyzm zajął mieysce naszey świetności. Ciemnota, nędza, morderstwa i klęski wszelkiego rodzaju, pożerają nas i niszczą. Naywiększa liczba naszych rodaków, powodowana okropną rozpaczą dobrowolnie skazuje się na wygnanie z ziemi, w którey się urodziła i szuka przytułku za granicą. Waleczni synowie Grecyi, patrzcie na nędzę, która nas uciska. Oby serca wasze uniosły się gniewem! Idźcie za przykładem waszych przodków; idźcie wszyscy razem naprzeciw waszym ciemiężycielom; niech się tylko odgłos śmierci rozlega. Nadeszła chwila zemsty. Patrzcie, jak bracia wasi ze wszystkich części Grecyi zbiegają się do wielkiey ofiary, która się przysposabia; patrzcie, oto śpieszą jak w dniu radości i uroczystości, aby byli świadkami pożądanego widoku, upadku ich tyranów. Wszystko się wzrusza i powstaje; starzy i młodzi nie chcą pozostać dla uniknienia hańby z porzucenia sprawy wolności. Oycowie zachęcają swe dzieci, wołając na nich: *Do broni! do broni!* Dopókiż znosić będziemy żelazne jarzmo naszych tyranów? Niech żyje wolność! Tak jest; czas nie zatarł w naszey pamięci zwycięstwa oyców naszych. *Marathon, Salamino!* o wy pamiątki zwycięztw, które przodkowie nasi odnieśli, grecy pamiętają ciągle waszą sławę; są godnymi potomkami *Minosa, Likurga, Solona, Milcyadesa, Leonidasa, Arystydesa, Temistoklesa*, i tylu innych mężów, których cnoty świat zdumiewały. Nie będziecie już żyć w niewoli; niech żyje wolność! Już widzę jak ogniste miecze błyszczą w waszey rycerskiey dłoni. i wznoszą się pod niebiosa, a wy wymawiacie niezłomną przysięgę, iż póty ich nie złożycie, póki nieprzyjaciela nie pokonacie! Przysięgnijmy więc na świętą wiarę naszę, na ufność którą mamy w naywyższey istocie, i na naszę oyczyznę, iż przywrócimy dawną sławę Grecyi, i że skronie bohatyrów naszych laur nieśmiertelny uwieńczy. Niech żyje wolność. Bohatyrowie starożytney Grecyi! z was chcemy brać przykład, a choćbyśmy krew naszę do ostatniey kropli wylać mieli, musimy zmazać hańbę długiey niewoli. Klęski woyny nie powinny nas zastraszać. Niech żyje wolność! O wy wspaniałomyślne i godne uwielbienia narody, Francuzi i Niemcy! obyśmy wam w męztwie wyrównać mogli, obyśmy tak jak wy, umieli znosić trudy wojenne i wszelki niedostatek! Zwyciężymy naszych nieprzyjacioł. Niech żyje oyczyzna! Niech żyje nasza święta wiara! Niech żyje wolność.“

(*Kor. War*) Podług listów kupieckich ze *Stambułu*, zatrzymano tam dwa okręty greckie ze zbożem, które miały zamiar pod banderą neapolitańską przepłynąć. Inne wiadomości ze *Stambułu* z dnia 23 marca donoszą: że Kapudan Basza (W. Admirał) zatrudniony jest nowemi prawami dla marynarki, bardzo szkodliwemi dla obcych okrętow handlowych, z powodu czego, już niedawno wiele okrętów pod różnemi banderami zatrzymano i o wypuszczeniu nie myślą. Zamiarem jego także jest z flotą ze 40 okrętów złożoną, wypłynąć na morze; jedni mówią, do Archipelagu, a drudzy że na czarne morze.

Przed kilku dniami przybyło do Stambułu 43 mułow ze skarbami Alego, które zostały złożone w seraju przy nadzwyczaynym natłoku ludu. Dnia 10 t. m. posłowie angielski i austryacki podali ostatnią notę Reis-Effendemu, napominając w niey Portę, aby ultimatum rossyyskie przyjęła, i inną notę jak tę co d. 28 przysłała. D. 23 marca odwiedzał Lord *Strangfort* W. Wezyra i reis-effendego: ostatni oświadczył mu ustnie, iż „odpowiedź na podaną nową notę już ma d. 28 lutego sobie udzieloną, i że Porta nie może dać inney.“ Podług tego więc możność utrzymania pokoju coraz bardziey niknie. Obadway posłowie wysyłają dzisia nadzwyczaynych gońcow do dworow swoich z tą wiadomością.

(*z Kur. Warsz.*) *Od granic tureckich.* Nadzieja pokoju znika. Porta wszelkie przełożenia ministrow rozmaitych dworow europeyskich odrzuca. Urzędowa przyszła wiadomość do *Stambułu*, że persowie woynę rozpoczęli, a syn zmarłego Xięcia perskiego na czele bitnego woyska, postąpił na przód i zaymuje baszowstwo *Erzerum*. Tylko co jenerał *Normann* do Morei przybył, pobił turkow; i spodziewać się należy ważnych wypadkow.

Turcy lękając się serwijan chcą ich rozbroić; lecz trudno będzie wykonać ten zamiar.

Przybyły kuryerem tatar w d. 24 z. m. ze *Stambułu* do *Karlowic* zapewnia o wielkich rozruchach, które miały zayść w stolicy.

(*Kor. War.*) Z listow prywatnych dowiadujemy się o obszernieyszych szczegółach zwycięztwa na morzu odniesionego przez grekow, co następuje. Flota turecka, która wypłynęła z *Dardanellow*, a połączona z egiptskiemi i barbaryyskiemi wynosiła 60 okrętow. Miała ona na sobie 10,000 ludzi, a przepłynąwszy wedle *Zante*, zarzuciła kotwicę pod *Patras*, w któremto mieyscu kilka tysięcy ludzi na ląd wysadziła; lecz jenerał *Colkotroni*, który całe brzegi osadził 15,000 grekow, stanął im na przeszkodzie; barbarzyńcy byli na wszystkich mieyscach pobici. We dwa dni potém przybyła flota grecka z 83 okrętami pod dowództwem walecznego admirała *Tombazi*. Za zbliżeniem się do nieprzyjaciela, admirał wysłał 4 statki ogniowe, co postrzegłszy turcy pościągali kotwice, i w ucieczce szukali schronienia. Flotta grecka ścigała ich i dogoniła przy okrzykach: „Niech żyje wolność! Smierć niewiernym.“ Zwycięztwo wypadło na stronę grekow. Naywiększa część floty nieprzyjacielskiey została spalona albo do szczętu zniszczona. Zdobytemi były: jeden dwupokładowy okręt, 2 fregaty i kilka statkow przewozowych. W niewolą wzięto kapitana *Bei* i admirała egiptskiego *Ismael-Gibraltar*. Grecy utracili 4 okręty, które zatonęły, tak jednak, iż część ludzi na nich będąca uratowała się. Grecka jedna galeota zdobyła wielki okręt turecki, a jeden bryg stoczył walkę z mocno osadzonym tureckim wojennym okrętem i zabrał go. Te są czyny przez mnóstwo naocznych świadkow stwierdzono. Po zwycięztwie odpłynęła flota grecka, zostawiwszy osadę w Patras i 12 okrętow w *Mesolonghi* dla bronienia *Prevesy* i całego brzegu.

WŁOCHY.

(*z Gaz. Warsz.*) *Od granic włoskich d. 9 kwietnia.* Kapitan *Gordon*, który niejaki czas walczył z grekami przeciwko turkom, bawi teraz w *Rzymie*.

Rachują teraz blizko 2000 jezuitow w Europie i Ameryce. Jenerał ich, xiądz *Fortis*, mieszka w *Rzymie*. We Włoszech i Sycylii liczą 700 jezuitow, którzy mają już 18 kollegiow. W czasie zniesienia jezuitow, liczba ich wynosiła przeszło 22,000.

Słychać, iż rząd angielski pozwolił neapolitańczykom zaciągać w Irlandyi ludzi do woyska. Postanowiono bowiem w *Neapolu*, aby dla utrzymania porządku i spokoyności po wyyściu woyska austryackiego, utworzono 6 półków zagranicznych, składających się z 1,200 ludzi, a że układy względem zaciągu szwaycarów rozchwiały się, pomyślano więc o irlandczykach. Rząd neapolitański weźmie także albańczykow na swóy żołd, i przyjął wniosek kommissarzy wojennych, aby twierdze krajowe były zawsze opatrzone w żywność na 6 tygodni.

(*z Kor. Warsz.*) *Rzym d. 9 kwietnia.* Przy końcu zeszłego miesiąca Papież był znowu tak chory, iż przez kilka dni o życiu jego wątpiono.

Wypadki turecko greckie robią tu wielkie wrażenie.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 25 kwietnia rubel srebrny, 3 ruble kop. 88¼, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 85, stary rubli 11, kopiejek 65, imperyał rubli 38 kop. 75.

Wolno drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 51.

Wilno dnia 28 Kwietnia 1822 Roku v. s.

Ogłoszenie.

1. Rząd Guberski Litewsko - Wileński podaje do wiadomości, iż poymany w Powiecie Szawelskim Gubernii Wileńskiey bezpaszportny Michayło Nikołajew, na examinach złożył się niepamięcią, gdzieby był urodzony, równie że w rewizyi nigdzie nie jest zapisanym, na mocy Ukazu. Rządzącego Senatu roku 1807 miesiąca sierpnia 29 dnia przez rezolucyą tegoż Rządu Guberskiego 3 marca roku teraźnieyszego nastałą, uznany za włóczęgę, i jako okazał się niezdatnym do służby wojenney i do wojennych fortecznych robot, został odesłanym w wiedzę Wileńskiey Magistratury Powszechney Opieki dla umieszczenia go do tuteyszych robot, pomieniony zaś Michayło Nikołajew, ma lat od urodzenia 60, wzrostu małego, twarzy podługowatey czerwoney, łysy, włosów błąd, nosa wielkiego, oczu błękitnych; właściciel jakowego włoczęgi, przy złożeniu dowodow o należności jego, ma prawo prosić gdzie należy o wydanie onego. Kwietnia 25 dnia 1822 roku.

Kazimierz Nowicki Assessor.
Wierzbicki Sekretarz.

Obwieszczenie.

1. Antoni Pachniewski Prezydent Gran. Ptu Kobryń., Wincenty Sieklucki b. Prezydent Grodz. Ptu Lidz., Franciszek Pilecki Sędzia Ziem. Nowogr., Ignacy Dzieżyc b. Sędzia Granicz. Ptu Lidz. Michał Borodziez Sędzia Gran. Ptu Lidz., Józefat Lipski Sędzia Gran. Ptu Słonim., Jerzy Janowski b. Sędzia Gran. Lidzki, Piotr Turski b. Sędzia Ziem. Lidzki, Jan Wierzbowski Sędzia Grodzki Nowogródzki, Thadeusz Popławski Sędzia Grodz. Lidzki, Jan Hofman b. Sędzia Gran. Grodzieński, i Józef Makarewicz Sędzia Gran. Lidz. Urzędnicy. Oznaymujemy tym naszym urzędowym obwieszczym listem WW. JPanom Kazimierzowi b. Sędziemu Ziem. Lidz., Janowi Regentowi Granicz. Lidz. i Onufremu Asessorowi Sądu Niższego Ziem. Lidz. braciom Szukiewiczom sukcessorom debitorow Michała i Teressy z Suchodolskich Szukiewiczów Kapitaństwa woysk Polskich, Piotrowi i Adelaidzie z Szukiewiczow Zabom Regentowstwu Gran. Lidz., Xiędzu Antoniemu Mackiewiczowi Przeorowi i całemu zgromadzeniu XX. Karmelitow Lidzkich, Xiędzu Kalesantemu Sankowskiemu Rektorowi i całemu zgromadzeniu XX. Pijarów Lidzkich, Eliaszowi, Marcinowi i Tomaszowi braciom, oraz Teofili siostrze Kondratowiczom Sukcessorom zeszłego Mikołaja Kondratowicza i ich opiekunowi Michałowi Kondratowiczowi, Kalesantemu i Klarze z Mrokowskich Jakowickim Regentowstwu Gran. Lidzkim, Janowi Kamińskiemu Kommissarzowi cywilno - woyskowemu b. Ptu Eyszyskiego, Ludwikowi Hrabiemu Pacowi Jenerałowi woysk Polskich kawalerowi, Ignacemu Dmuchowskiemu Wice Marszałkowi Ptu Oszmiań., Franciszkowi Czeczotowi Komor. Nowogródz., Alexandrowi i samey Sawickim Doktorstwu Medycyny, Janowi Sągayłłowi Chor. b. woysk Polskich, Teodorze z Chrzonstowskich bywszey Ruckiey a teraźnieyszey Boczkowskiey z dokładem męża, Xiędzu Wawrzyńcowi Adamowiczowi Scholarum Pijarum, Ignacemu Kosickiemu Woźnemu Lidz. i jego potomstwu, Felicyanowi, Xaweremu, oraz dalszemu rodzeństwu Czeczottom sukcessorom Władysława Czeczotta i ich opiekunowi, Jakubowi Halickiemu Pisarzowi Ziem. Lidz., Tomaszowi Szukiewiczowi Sędziemu Gran. Słonim., Xiędzu Wincentemu Deozbyk, Narbutowi Kanonikowi Inflandzkiemu Deputatowi Sądowemu i dziekanowi Lidz. kawalerowi krzyża, Maciejowi Popławskiemu Sędziemu Gubern. Granicz. Grodzień. Xaweremu Dłuskiemu b. Sędziemu Gran. Lidz., Faustynowi Szukiewiczowi Kapitanowi woysk Polskich Kawalerowi i Klemensowi Makowieckiemu Koniuszycowi Nowogródz., w rzędzie których jednym jako sukcessorom, debitoróm i pretensorom, drugim jako wierzycielom i pretensorom, a z tych jednym na posessyach tradycyynych zostającym, drugim zaś satysfakcyi oczekującym, naostatek czwartym jako debitorom debitorow, iż skutkiem oświadczeń jednego przez zeszłego W. Michała Szukiewicza b. Kapitana woysk Polskich, drugiego przez WW. Kazimierza, Jana i Onufrego Szukiewiczow na taxę i Exdywizyą majątku Krupy poczynionych, a w kolei zapozwow przed Sąd Główny 2 Departamentu Gubernii Grodzieńskiey powynaszanych, ten Sąd Główny dekretami swojemi oczewistemi, remissyynemi, jednym 1819 8bra 21, drugim 1821 marca 23 i trzecim 1821 7bra 23 zaferowanemi, uznając taxę i exdywizyą, oraz dział Krupy w Lidzkim Powiecie leżącey, Sąd Exdywizorski przeznaczył, reguły przepisał, między któremi usatysfakcyowanie wierzycielów i pretensorów prawych, wyjaśnienie majątku zeszłych Michała i Teressy z Suchodolskich Szukiewiczow, i od usatysfakcyonowania wierzycielów prawych pozostałość między sukcessorów rozdzielić poruczył, termin zjazdu pierwszym dekretem dnia 20 9bra 1819 roku zadeterminował, a za niedóyściem zjazdu za cztéro-niedzielnym obwieszczeniem zjechać zalecił, i powtórnemi dekretami tenże porządek zachować potrzebę wskazał, gdy tedy tym sposobem naznaczony Sąd Exdywizorski po rozpoczęciu czynności swojey w ostatnim z odkładu dekretowego terminie, to jest w dniu 8 marca idącego 1822 roku dla wydarzoney przeszkody bezterminowie został zawieszonym, przeto że od dnia dzisieyszego za niedziel cztéry trzey którzykolwiek z nas wyżey wymienionych urzędników znowu ad fundum majętności Krupy zjadą, i stosownie do dekretow Departamentowych remissyynych czynność Sądu Exdywizorskiego uskuteczniać będą uwiadamiamy; ażeby zatym w tym to terminie to jest od dziś dnia za cztéry niedzieli przypadającym, strony do tego Sądu Exdywizorskiego interessowane i interessować się mające do pojaśnionych exdywizyi i działu do Krupy jawili się i tam mającemu Sądowi swoje depominki pod utratą rzeczy w nosili ostrzegamy. I to nasze urzędowe obwieszczenie poruczając Woźnemu do podania w kopii na majątku Krupie, a autentyk po zeznaniu umieścić w Gazetach Kuryera Lit. trzykrotnie, temuż Woźnemu polecamy.

Roku 1822 miesiąca apryla 4 dnia. Woźny niżey podpisujący się świadczę, iż kopią tego obwieszczenia od WW. JPanow Antoniego Pachniewskiego Prezydenta Gran. Kobryń., Wincentego Siekluckiego b. Prezydenta Grodz. Lidz., Franciszka Pileckiego b. Sędz. Ziem. Nowogródz., Ignacego Dzieżyca b. Sędz. Gran. Lidz.. Michała Borodzicza Sędz. Gran. Lidz., Józefata Lipskiego Sędz. Gran. Słonim. Jerzego Janowskiego b. Sędz. Gran. Lidz., Piotra Turskiego b. Sędz. Ziem. Lidz., Jana Wierzbowskiego Sędz. Grodz. Nowogr., Thadeusza Popławskiego Sędz. Grodz. Lidz., Jana Hofmana b. Sędz. Gran. Grodzień. i Józefa Makarewicza Sędz. Gran. Lidz., Urzędnikow. WW. JPP. Kazimierzowi b. Sędz. Ziem. Lidz., Janowi Regentowi Gran. Lidz. i Onufremu Asess. Sądu Niższ. Ziem. Lidz. braciom Szukiewiczom. Piotrowi i Adelaidzie z Szukiewiczow Zabom Regentowstwu Gran. Lidz., Xiędzu Antoniemu Mackiewiczowi Przeorowi i całemu zgromadzeniu XX. Karmelitow Lidz., Xiędzu Kalasantemu Sankowskiemu Rektorowi i całemu zgromadzeniu XX Pijarow Lidz., Eliaszowi, Marcinowi i Tomaszowi braciom oraz Teofili siostrze Kondratowiczom sukcessorom zeszłego Mikołaja Kondratowicza i ich opiekunowi Michałowi Kondratowiczowi, Kalesantemu i Klarze z Mrokowskich Jakowickim Regentowstwu Gran. Lidz.. Janowi Kaminskiemu Kommissarzowi cywilno - woyskowemu b. Ptu Eyszyskiego, Ludwikowi Hrabiemu Pacowi Jenerałowi woysk Polskich Kawalerowi, Ignacemu Dmuchowskiemu wice Marszałkowi Oszmiań., Franciszkowi Czeczottowi Komor. Nowogródz., Alexandrowi i samey

Sawickim Doktorstwu Medyc., Janowi Sągayłłowi b. Chor. woysk Polskich, Teodorze z Chrzonstowskich bywszey Ruckiey a teraźnieyszey Boczkowskiey z dokładem męża, Xiędzu Wawrzyncowi Adamowiczowi Scholarum Pijarum, Ignacemu Kosickiemu Woźnemu Lidz. i jego potomstwu, Felicyanowi, Xaweremu oraz dalszemu rodzeństwu Czeczottom sukcessorom zeszłego Władysława Czeczotta i ich opiekunowi, Jakubowi Halickiemu Pisarzowi Ziemskiemu Lidz., Tomaszowi Szukiewiczowi Sędz. Gran. Słonim., Xiędzu Wincentemu De Ostyk, Narbuttowi Kanon. Inflandz. Deputatowi Sądowemu i Dziekanowi Lidz. Kawalerowi Krzyża, Maciejowi Popławskiemu Sędz. Gran. Gubernii Grodzień., Xaweremu Dłuskiemu b. Sędz. Gran. Lidz., Faustynowi Szukiewiczowi Kapitanowi woysk Polskich Kawalerowi, i Klemensowi Makowieckiemu Koniuszycowi Nowogródz., oczewisto w majętności Krupie w Lidzkim Powiecie leżącey, jako w mieyscu mającego się odbywać Sądu Exdywizorskiego w dniu 4 apryla teraźnieyszego roku, z instancyi WW. Kazimierza, Jana i Onufrego Szukiewiczow podałem, a drugą zgodną kopią w dniu tymże 4 apryla w mieście Lidzie do drzwi sądowych powiatowych przybiłem, i że od dnia tego to jest 4 aprila za niedziel cztéry trzey którzykolwiek z wyżey pomienionych urzędników ad fundum teyże majętności Krupy zjadą, i stosownie do dekretów remissyynych Sądu Głównego 2go Departamentu Grodzień. w dacie wyżey pojaśnionych nastałych czynność Sądu Exdywizorskiego i działowego spełniać będą, uwiadomiłem. Ażeby zatym na ten to przypaść mający termin wszystkie strony interessowane ze wszelką gotowością stawały, ostrzegłem, i takowe obwieszczenie dla trzykrotnego ogłoszenia do Kur. Lit. dla wiadomości wierzycielów i pretensorów podam zawiadomiłem. Datt ut supra.

Bartłomiey Siemienowicz Woźny Ptu Lidz.

Roku 1822 mca apryla 5 dnia. Przed Aktami Grodz. Ptu Lidz. obecnie stanąwszy Woźny wyżey wyrażony kwit relacyyny podanego obwieszczenia ustnie zeznał, przyjąłem w Akta umieściłem, o zgodności z onemi i o opłacie poszlin poświadczam. Wincenty Maszewski Reg. Grodz. Lidz.

Roku 1822 mca aprylu 15 dnia. Że takowe obwieszczenie w skutek zaszłey remissy Sądu Gł. 2go Departamentu Gubernii Litew. Grodzień., może bydź podane do Kuryera Lit. poświadczam.

Jerzy Kuncewicz Pisarz Grodz. Ptu Lidz.

P o z e w.

1. *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.*

Pozew przed Sąd Ziem. Ptu Słonim. na kadencyą juniową następną, z mocy tegoż Sądu Dekretu dnia 18 aprylu teraźnieyszego roku adcytacyą nakazującego, wynoszący się z powództwa Ur. Adama Jelca b. Sędz. Gran. Guber. Grodzień. UUr. Alexandrowi synowi Józefa, bratu rodzonemu delatora, Jelcowi Sowietnikowi Obłasti Białostockiey, Józefowi Szambel., Antoniemu Prezyd. Sądu Głów. Grodzień. 2go Depart. i Kawalerowi, Joachimowi Szamb. braciom synom Michała Jelcom do wspólnego z delatorem odparcia pretensyi obżał. ciotek i ich potomstwa o spadły posag, po bezpotomnie zeszłey Elżbiecie z Jelców Daszkiewiczowey, do delatora skutkiem Dekretu oczewistego Ziem. Słonim. dnia 30 oktobra 1814 roku nastałego zastosowaney, a sukcessorom ś. p. Franciszka i samey Jelcow, jako to: jakiegokolwiek imienia i płci potomstwu zeszłey Anny z Jelcow Radowickiey, Tekli z Jelcow Milkiewiczowey, Brygidzie z Jelcow Pokroszyńskiey z dokładem opiek, potomstwu z Jelcow Benklewskiey, potomstwu z Teressy Makowieckiey jey synowi Klemensowi i córkom jakichkolwiek imion Giżyckiey i Malinowskiey, potomstwu z Jelców Hausewiczowey, oraz z Jelcow Siekluckiey i jey potomstwu z sukcessorami, z dokładem dla wszystkich imion, tytułow i opiek należnych, niemniey i dalszym (jeśli są) z Franciszka Jelca pochodzącym sukcessorom do stanności łącznie z obżał. Narbutową i Chodakowską nakazaney adcytującym się, samym zaś pretensorkom, Róży z Daszkiewiczow Narbutowey i Florentynie z Smogorzewskich Chodakowskiey napastnie sprawę tworzącym z dokładem tytułow i opieki, w referencyi do dowodow, praw i dekretu teraz zaszłego, pozywa dellator obżałowanych i prosi o przyniesienie wspólney obrony z delatorem przez sukcessorów Józefa i Michała zeszłych Jelcow, przeciwko nieprawney pretensyi obżałowanych ciotek i ich potomstwa, o stawienie się łącznie i o jednoczasowe sukcessorow ś. p. Franciszka i Róży Jelcow, z potomstwem do Sądu Ziem. Słonim. z pretensyą o spadek wyżey wspomniony, lub o zrzeczenie się onego, o zastawienie całego spadku po Elżbiecie Daszkiewiczowey przez obżałowanych nieprawnie dochodzonego, przy aktorstwie samojednego potomstwa Józefa i Michała Jelcow, o zwrót wydatkow, strat, i o zasądzenie dla delatora na obżałowanych Narbutowey i Chodakowskiey należności pieniężney, oraz o decydowanie tego, co delator żądać i dowodzić będzie. Wolna tego pozwu poprawa.

Roku 1822 aprylu 21 dnia. Woźny zeznaję, iż kopije tego pozwu zgodne z autentykiem w sprawie JW. JP. Adama Jelca b. Sędz. Gran. Guber. Grodzień. JW. Alexandrowi synowi Józefa Jelcowi Sowietnikowi do rąk w Słonimie, WW. Józefowi, Joachimowi Szamb. i JW. Antoniemu Prezyden. Sądu Gł. Grodzień. 2go Departamentu i Kawalerowi synom Michała Jelcom, oczewisto; a zaś WW. potomstwu zeszłey Anny z Jelcow Radowickiey, Tekli Milkiewiczowey, Brygidzie Pokroszyńskiey, potomstwu Benklewskiey, potomstwu z Teressy Makowieckiey, jey synowi Klemensowi i córkom Giżyckiey i Malinowskiey, potomstwu Hausewiczowey, z Jelcow Siekluckiey i jey potomstwu z sukcessorami, z dokładem płci i jakichkolwiek imion, tytułow i należnych opiek, oraz Róży Narbutowey i Florentynie Chodakowskiey z dokładem tytułow i opieki, jako niewiadomo gdzie bez osiadłości mieszkającym, do drzwiow Sądowych Ziem. Ptu Słonim. w dacie wyrażonym przed Sąd Ziem. Słonim., na kadencyą juniową przybiłem, osobno Kopią W. JPanu Józefowi Bosiackiemu Adwokatowi Subselliow Słonim. jako plenipotentowi Narbutowey i Chodakowskiey w Mieście Słonimie do rąk teyże daty podałem, i udzielnie takowy pozew dla trzykrotnego ogłoszenia przez Gazetę Kur. Lit. Wileń. oddałem.

Grzegorz Czerechowski Woźny Ptu Słonim.

Roku 1822 aprylu 21 dnia. Przed Aktami Jego Imperatorskiey Mości Grodzkiemi Ptu Słonim. stanąwszy osobiście Woźny wyżey wyrażony, relacyą tego pozwu zeznał, i oną co do słowa w Akta wpisaną, podpisał. Przyjąłem i że jest w Aktach świadczę. Leopold Łagiewnicki Pisarz Grodz. Słonim. Poszliny opłacono. Świadczę Karol Chmielewski Grodzki Ptu Słonim. Regent.

Roku 1822 mca aprylu 21 dnia. Takowy pozew przed Urzędem Grodz. Słonim. zeznany przez Woźnego Grzegorza Czerechowskiego podpisany że wolno przyjąć do Gazet Kur. Lit. Wileń. poświadczam. Leopold Łagiewnicki Pisarz Grodzki Ptu Słonimskiego.

---

1. *Roku 1822 miesiąca kwietnia 17 dnia. Sąd Taxatorsko Exdywizorski Remissą Sądu Ziemskiego Powiatu Trockiego w roku 1820 marca 3 dnia i rezolucyą Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu w tymże roku maja 24 dnia, na rozdział majątku Junczan, w Powiecie Trockim dziedzictwa zeszłego Franciszka Tomaszewskiego dworzanina b. skarbu Litewskiego, między jego wierzycieli przeznaczony, po załatwieniu wszelkich sollenności, oczewistą rozprawą poprzedzających, i po spełnieniu kilkakrotnych już awizacyów, mając zamiar przybliżyć satysfakcyą tymże wierzycielom, ponawia ninieysze obwieszczenie, przez potrzykrotną w Kuryerze Litewskim awizacyą, że dla zaferowania ostatecznego wyroku, nieodmiennie w dniu 15 miesiąca maja bieżącego 1822 roku złoży komplet sądownictwa swojego w mieście powiatowym Trokach; a zatem gdyby interessowane osoby, tak mające stosunki pretensyów swoich do Massy funduszu zeszłego To-*

maszewskiego, jako też winne do odpowiedzi teyże Massie, niechybnie na pomieniony termin, pod utratą rzeczy, jawiły się w tym Sądzie, ostrzega.

Ignacy Tański b. Ziem. Ptu Trockiego i Exdywizorski Prezydent. Józef Wrotnowski b. Ziemski Trocki, a dopiero Sądu Graniczn. Guber. i Exdywizorski Sędzia. Franciszek Kleczkowski Ziemski Ptu Trockiego i Exdywizorski Sędzia.

Takową Awizacyą można zamieścić w Gazecie Kuryera Litewskiego świadczę Józef Wrotnowski b. Ziem. a dopiero Gran. Guber. z Ptu Trockiego Sędzia.

Sąd Exdywizorski.

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majętności Zagach w Powiecie Wiłkomierskim usytuowaney exystujący, za remissami dwóma Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu do usatysfakcyonowania wierzycieli z rozpoznania i do massy pretensorów naznaczony, po odbyciu aktow oczewisto rozprawę uprzedzających, gdy od dnia 15 maja roku idącego, do którego dla niegotowości stron odroczenie nastąpiło, słuchaniem głosow i probacyow zaymować się przedsięwziął, a tym samym do rozbioru samey sprawy jest zbliżony, aby więc z takowego objektu interessowani do massy i połączeni do spraw uwiadomieni zostali przez ogłoszenie w Dodatku Kur. Lit. potrzykrotnie Sąd Taxatorsko Exdywizorski uprzedzić postanowił i donieść, iż nieprzychodzący do konkursu z dowodami wieczną mieć będą zapisaną amussyą. Dat 1822 miesiąca aprylą 20 dnia.

Kafal Stegwil Pisarz Ziemski Trocki Exdywizor prezydujący. Karol Romanowicz Sędzia Grodzki Wileński Exdywizor. Antoni Olechnowicz Pisarz Grodzki Upicki Exdywizor.

Zgodno z postanowieniem Sądu. Tomasz Rymszewicz Regent Exdywizor.

Oświadczenie.

1. Oświadczenie przeciwko żądaniu W. Kazimierza Kamieńskiego Sędziego b. Ziem. Lidz. o skasowaniu testamentu ś. p. W. Pułkownikowey z Stryjeńskich Cedrowskiey pozwał rzeczony W. Kamieński X. Stefana Reczyńskiego Seniora wileńskiego i X. Stefana Chodorowskiego Seniora białoruskiego do Sądu Ziem. Lidz., chcąc unikczemnić należność onym za Dokumentem od ś. p. W. pułkownikowey Cedrowskiey mieniąc, iż nie miała prawa rzeczona ś. p. Pułkownikowa zaciągać długow na połowę majątku Dociszki zwanego w Lidzkim powiecie położonego w parafii eyszyskiey, ale że czas przy rozprawie rzeczy pokaże istotę, niech wie o tém publiczność, a ponieważ W. Sędzia Kamieński mając zawiedziony procederem majątek, niepowinien opiekować się majątkiem swey córki Kazimiry Johanny z Cedrowskich Kamieńskiey, ale W. Samuel Lipinski porucznik woysk pol., według brzmienia testamentu i woli testatorki, niżey podpisany dowodzić Sądownie, gdyby nikt inny nieuczynił tego, bierze na siebie. Dat. 1822 kwietnia 24 dnia.

W imieniu WJX. Stefana Chodorowskiego Seniora Białoruskiego proszony podpisuję się Jan Budrowicz.

Roku 1822 miesiąca kwietnia 24 dnia. Przed Aktami Sądu Ziemskiego powiatu wileńskiego stawaiąc osobiście WJPan Jan Budrowicz dworzanin b. skarbu Pol. takowe oświadczenie do protokułu wpisać podał i one własną ręką podpisał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileński Ziemski Regent.

Roku 1822 mca aprylą 26 dnia. Takowe oświadczenie Redakcya może umieścić do Gazet Kuryera Lit. poświadczam Prezydent Ziem. Ptu Wilń. Michał Sawicki.

Uwiadomienie.

1 Niżey podpisany w warszawskim i berlińskim uniwersytecie aprobowany dentysta, ma zaszczyt uwiadomić Szanowną Publiczność, iż swóy pobyt w tuteyszym mieście na całe lato zamierzył, i ciągle w domie W. Machnaura aptekarza na ulicy Wielkiey pod N. 78 mieszkać będzie. Przytym ma sobie za powinność ostrzedz powtórnie, że tynktura na wzmocnienie dziąseł i zębów przez niego wynaleziona, i za skuteczną uznana, dla uniknienia jakiegokolwiek fałszu niżey piszącego się cyfrą opieczętowaną będzie. Józef Neumark.

Doniesienie Xięgarskie.

1. Słownik Łacińsko-Polski z poruczenia komitetu filologicznego przy Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie, wypracowany przez J. X. Kanonika Czerskiego, stosownie do postępu lexykografii czasow naszych, którego wydanie nakładem moim przedsięwziąłem, bez przerwy się drukuje, i lubo na zapowiedziany przeze mnie termin niemogłem pierwszego tomu wyspieszyć dla obszerności dzieła, równie jak dla wielu przeszkod w samém drukowaniu, mam honor atoli uwiadomić, iż jak nayrychleysze i naydokładnieysze uiszczenie się jest jedynem moim staraniem.

Lecz że 42 arkusze dotąd wydrukowane nie składają jeszcze tomu pierwszego, przeto prenumeratorowie raczą cierpliwie zaczekać na zupełne tegoż tomu ukonczenie, a mieyscowi i przychodzący do mojey xięgarni mogą w każdym czasie widzieć drukowane i cały postęp drukujących się dalszych arkuszy. Fryderyk Moritz.

Na loteryą w St. Petersburgu, którey plan umieszczony jest w 11 numerze Kuryera Litewskiego, składającą się ze czterech majątków nieruchomych i z 1,322,000 rubli assygnacyynych, w 6009 wygranych i 17 premiach, można dostać biletów: w Wilnie w: Izbie Powszechney Opieki, nakaznaczeystwie powiatowém i u kupca Salomona Heymanna, a w miastach gubernii Wileńskiey: w powiatowych kaznaczeystwach; płacąc za każdy bilet 50 rub. assyg. i na przesyłkę tych pieniędzy z Wilna do St. Petersburga po kopiejek 15 srébrem; a w innych miastach na przesłanie do Wilna i z Wilna do St. Petersburga kopiejek 20, srébrem.

Koncert.

5. JP. Renner znajomy Publiczności, chcący przed wyjazdem swoim piękną zostawić pamiątkę i przyczynić się do pomnożenia funduszu Towarzystwa wspierania niedostatnich uczniów uniwersyteckich, którego jest członkiem, ma dać Koncert instrumentalny i wokalny dziś w piątek to jest: d. 28 b. m. na rzecz tegoż Towarzysta. Inni członkowie swojemi talentami wspierać i uświetniać go będą. Szczegóły Koncertu afisz ogłosi.

List gończy.

2 W Gubernii Grodzieńskiey, w powiecie Słonimskim z plebanii Lubieszczyckiey zbiegł organista, nazwiskiem Dominik Malinowski, skradłszy klacz światło kasztanowatą bez żadney odmiany, szóstą paszę mającą z kulbaką starą i tranzelką, miesiąca kwietnia 14 dnia v. s: opisanie tego człowieka jest następne: wzrostu miernego i miernie otyły, około 40 lat mający, włosów na głowie czarnych i kręcych, brody, i bakenbardów obficie czarno zarastających, twarzy płaskiey, niebiałey, okrągley, brody wypukley, nosa podługowatego płaskiego; białki oczu

trochę na żółty kolor zakrawają, mówi po polsku nie źle, lecz wyraźnie daje poznać, iż z niemców lub neofitów pochodzi. Ma na sobie surdut ciemno szaraczkowy stary, kamizelkę i chustkę kolorową. Do pijaństwa bardzo skłonny, Żadnych świadectw nie ma, chyba fałszywe. Jeśliby się gdzie okazał, o przystawienie go do Sądu niższego ziemskiego powiatu Słonimskiego wielce upraszam; a wydatek na to łożony i przyzwoitą za uczynność nagrodę niezawodnie oddać przyrzekam. Dan w Lubieszczycach, d. 16 kwietnia 1822. X. Ignacy Homolicki, Kanonik Brzeski, Pleban Lubieszczycki.

Ogłoszenie.

2. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Litewsko-Wileńska Skarbowa Izba, zapobiegając różnym wydarzyć się mogącym w Powiatowych Exakcyach nadużyciom; i stosując się do prawideł o utrzymywaniu w nich porządku prawem przepisanych, postanowiła: aby każdy przynoszący do Exakcyi podatki i jakiego bądź rodzaju pieniądze, w tey sznurowey xiędze, w którey percepta czyli przychód onych zapisuje się, poświadczał za własnoręcznym w teyże xiędze podpisem, w tych słowach: „Takowa illość pieniędzy rubli i kopiejek N. (wymieniając summę wyrazami, a nie liczbą) w monecie NN. opłaciłem: kwit dnia dzisieyszego pod N. takim to przyjąłem" ci zaś z przynoszących do Exakcyi pieniądze, którzy pisać nieumieją, mogą do tego uprosić kogo bądź piśmiennego: przy czym taż Izba Skarbowa osądziła rzeczą potrzebną ostrzedz każdego wnoszącego do Exakcyi pieniądze, że wydające się kwity mają bydź pod Numerem za podpisem Exaktora i Buchaltera, i ze Skarbową pieczęcią, oraz z poszczególnieniem rodzaju podatku czyli innego poboru i illości opłaconych pieniędzy i raty, i że wszelkie inne bez tey formalności rewersa za żaden dowód przyjęte nie będą. Rząd Gubernialny Wileński, uważając, że przez podpisywanie się czyli zarewersowanie w sznurowey xiędze wnoszącego do Exakcyi podatku lub inny rodzay pieniędzy, nietylko udowodnia się ilość summ do skarbu wchodzących, lecz i czyni się dla każdego opłacającego pieniądze bezpieczeństwo, na przypadek utraty exakcyynego kwitu, gdyż takowe zarewersowanie o illości zapłaconey summy i przyjęciu kwitu, w każdym wydarzeniu będzie dowodem: że się Skarbowi uiścił; oraz osłonią się obywatele od tey odpowiedzialności, która na nich niekiedy spadać zwykła, z racyi nie wciągnienia przez Exakcyę w perceptę wniesionych pieniędzy i zagubienia kwitów. Obowiązuje wszystkich opłacających do Exakcyi podatki i innego rodzaju pieniądze, aby nie czyniąc żadnych wymówek, rewersowali w xiędze sznurowey wedle formy wyżey przepisaney, o ilości opłaconey summy, i odebraniu z Exakcyi kwitu, gdyż tego wymaga porządek prawem przepisany i własne Obywateli bezpieczeństwo. Datt w Wilnie 1822 roku apryla 18 dnia. Oryginał takowego ogłoszenia za podpisem w Rządzie zasiadających i korrektą Sekretarza.

2. W skutek Naywyższego utwierdzenia marca 14 dnia 1821 roku postanowionego o domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach, traktyerach i garkuchniach, stosownie do onego i do Ukazu Rządu Gubernskiego wileńskiego od 21 decembra za Nr. 30,805, 1821 roku nadesłanego, miasto powiatowe Telsze ogłasza powtórnie, iż w tym mieście zostaje jeden Traktyer nie wzięty w arendę przez aukcyą; mocą tegoż postanowienia § 15 dopuszczają się kupcy, mieszczanie i włościanie, mając świadectwo na prawo handlu wedle 20 § o dobrey konduity i niezadłużeniu się atestata, a więcey podwyższając do Skarbu mieyskiego opłatę za wolność utrzymywania Traktyeru, otrzyma z Ratusza Telszewskiego kontrakt na lat $3\frac{1}{2}$ z terminem otworzenia początkowym Traktieru dnia 1 junii 1822 roku, a licytacye odbywać się będą: pierwsza dnia 20 apryla, druga dnia 27 tegoż miesiąca, a ostateczna dnia 1 maja roku upływającego. Objawia się, że przystępujący do licytacyi, powinien mieć potrzebne dowody wedle § 39. oraz kaucyą, która wedle Ukazu Rządu Guberskiego Wileńskiego wyżey datą zacytowanego, może się opierać na domach murowanych w miastach, lub majątkach ziemskich, takoż może bydź przyniesiona kaucya w biletach bankowych lub gotowych pieniądzach w proporcyi trzeciey części arendy roczney, niemniey dom powinien bydź urzędowie oceniony ze świadectwem o swobodności Sądu Głównego 2go Departamentu; w traktierach których wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stoł, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych i rossyyskich wszelkiego rodzaju romu, araku, likieru, pączu, w ogólności wódek ze zboża § 14 ustawy o poborze trunków, nastojek z tychże wódek wyrobionych miodu, piwa i porteru angielskiego, oraz wyrobionych w Rossyi na sposob angielski: nadto: mieć nie więcey nad dwa bilardy, o dalszych wolnościach i ostróżnościach w kondycyach przedlicytacyynych wyrażono będzie, i nadto: chcący zrozumieć całe postanowienie o traktyerach, domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach i garkuchniach, może one czytać w każdym czasie w Ratuszu mieyskim Telszewskim, o czém przez ninieysze ogłoszenie podaje Ratusz Telszewski do powszechney wiadomości, aby się jawili na termina wyż wyrażone życzący utrzymywać w Mieście Telszach Traktyer na licytacyą ze wszelką gotowością do Sali Ratusza Telszewskiego. Datt 1822 roku miesiąca marca 29 dnia. Prezydujący Burmistrz Mackiewicz. Radny Józef Bubel. Radny Piotr Krzyżewicz.

2. *Dom drewniany z placem wieczystym w Mieście Kownie sytuowany na Ulicy Mytniey W. JPana Dominika Dąbrowskiego Porucz. woysk Ros. iest do zbycia, życzący ony dom, nabyć, może się zgłosić do Pana Felixa Uszaka w Kownie na teyże ulicy mieszkającego.*

2. *Nowe Warszawskie Kapelusze znaydują się w Magazynie Józefa Kopscha.*

Poprawa omyłki.

W ogłoszeniu Kommissyi Edukacyyney Sądowey Wileńskiey, o wypuszczeniu Tryszek, po wyrazach Dozorcy honorowego szkół powiatu zamiast Michała Chomińskiego *poprawić należy* Chlewińskiego.

3. *U Stolarza Pommera przeciwko Dominikańskiego Kościoła jest rozmaitych Memblow i posadzki w różnym gatunku do sprzedania za pomierną cenę.*

Kocz do sprzedania.

3 *W domu JPana Maxa na Wileńskiey ulicy znayduje się do sprzedania kocz Wiedeński zupełnie nowy na cztery osoby równie piękny do użycia w mieście jak i wygodny do podróży, o cenie można się dowiedzieć u JP. Maxa lub w domu JW. Kostrowickiego v. Marszałka za Rudnicką Bramą u właściciela.*

Wyjeżdża za granicę.

3. *Do Austryi do miasta stołecznego Wiednia obywatel Pltu Zawil. Antoni Kociel z synem Waleryanem i lokajem An[illegible] Wutowiczem*

	Czas obserwacyi	*Wysokosc Barom.*	*Wys. Ther. Reau*	*Wiatry.*	*Odmiana w powiet.*
Obserwacye meterologiczne.	dnia 26 średnia	27 cal. 4,73 lin	+ 12,33 stopni	Wachodni	Deszcz
	dnia 27 średnia	27 — 6,17 —	+ 6, — —	Północno Wschodni	Pochmurno
	dnia 28 godz. 5	27 — 10,0 —	+ 2, — —	Północny	Pochmurno

Wilno dnia 28 Kwietnia 1822 Roku v. s.

Publiczna przedaż majątku.

3. Od Litewsko-Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: iż w tuteyszey gubernii w Powiecie Prużańskim położony majątek Haleny nazwany, 63 dusz mający, z ziemią, zabudowaniem i wszelkiemi do niego należnościami, do byłego słonimskiego powiat. Kaznaczeja Radcy Tyt. Skoczyńskiego, z powodu niedostatku skarbowych pieniędzy na nim liczących się w ogóle rub. sr. 3,534 96½ kop. i assygn. 1,025 r. 19¼ k., przeznaczony na publiczną przedaż, do kupienia którego wzywają się życzący nabydź, którzy też mają przybywać dla targow na terminy dnia 12 i 13 następującego czerwca do prużańskiey szlacheckiey Opieki, a na trzeci ostateczny do tego Rządu we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które poźniey nastąpi w Gazetach Petersburskich, lub Moskiewskich. Dnia 14 kwietnia 1822 roku. Expedytor Krupowicz.

Obwieszczenie.

3. Kommissya Sądowa Edukacyjna na Gubernie Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białostocki ustanowiona, podaje do wiadomości, iż po zeszłym Woiewodzie Chomińskim, za dług od niego funduszowi edukacyynemu rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20⅝ wynoszący; przez dekret Sądu Exdywizorskiego w roku 1811 miesiąca marca 8 dnia ogłoszony, wydzielona dla funduszu Edukacyynego scheda, w Gubernii wileńskiey powiecie Szawelskim leżąca, to jest fundum Tryszki z całym obrębem gruntów krescencyynych z miasteczkiem Tryszki, i wsiami Słoboda podmieyska, Leylany, i część Dyrmejek, z karczmami, gruntami, łąkami i lasami, w jednym obrębie włok 163 morgow 27, prętów 207 obszerności, a dymów wszystkich 82 zawierająca; nadto z młynem wodnym już po dekrecie Exdywizorskim nanowo erygowanym, wybywać się będzie przez publiczną licytacyą na czynsz wieczysty w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego, w obecności tamecznego powiatowego Marszałka, i przy bytności dozorcy honorowego szkół powiatu rosieńskiego W. Michała Chomińskiego, w terminach pierwszym 15 drugim 30 maja, i trzecim ostatecznym 15 czerwca, idącego 1822 roku. Życzący przeto wyrażony majątek Tryszki na czynsz wieczysty nabydź, z obowiązkiem opłaty od kapitału rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20⅝ dekretem Exdywizorskim na wyrażonym majątku opartego; lub też od summy na licytacyi zwiększyć się mogącey, procentu szóstego na rzecz funduszu Edukacyynego, wzywają się, ażeby dla aktu licytacyi na wyrażone termina jawili się do Sądu Ziemskiego powiatu Szawelskiego, z przedstawieniem na pewność opłaty procentów i całości samego majątku stosownie do przepisu konstytucyi 1775 roku, ewikcyi odpowiedniey trzeciey części summie szacunkowey na tych dobrach teraz będącey, składającey się z dusz 347 o swobodności przez Sądy Główne zaświadczonych. Wszelkie szczegółowe wiadomości tyczące się takowey licytacyi majętności Tryszek, w terminach powyżey oznaczonych, każdy z kontrahentów znaydzie do przeyrzenia w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego. Dat 1822 apryla 21 dnia. Michał Römer aktualny Radca Stanu kommissyi Prezes i kawaler. Regent Franciszek Kalicki.

Woda Aromatyczna Warszawska.

3. Za upoważnieniem Kommissyi Rządowey spraw wewnętrznych i Policyi Król. Pol. na mocy rapportu i approbacyi rady ogólney lekarskiey Warszawskiey.

Podpisany poświęciwszy się oddawna naukom Chemii i Technologii, szczególniey zaś zaymując się rozbiorem soków różnych roślin, doszedł przez połączenie essencyi z rozmaitych aromatów do utworzenia wody spirytualney, która wszystkie zawiera przymioty właściwe kompozycyom tego rodzaju po dziś dzień znanym.

Czasy w których przyznawano podobnym wodom cudowne przymioty już upłynęły. Współcześni są nadto światli, aby w podobnych podaniach nie uznawali dziwacznego szarlatanizmu.

Podpisany zaręczyć może, iż woda którą wynalazł, i która sprzedawać się będzie pod nazwiskiem *Wody Aromatyczney Warszawskiey*, ma przymioty prawdziwie zbawienne, którey skutki doświadczeniem się stwierdzą.

Własność i sposob użycia

Dla spędzenia rumatyzmu.

Nacierając lekko części cierpiące po kilka razy flanellą i zaraz potym myjąc je tą wodą, doświadczyć można żądanych skutków.

Dla wzmocnienia żołądka.

Dziesięć do dwunastu kropel wziętych na cukier godziną przed i 4 godziny po obiedzie wzmacniają żołądek, rozpędzają wiatry i wzbudzają apetyt.

Od bolu głowy

Uśmierza go przez tarcie co dziesięć minut skroni, czoła i za uszami.

Bol zębow

Natychmiast ustaje skoro cokolwiek bawełny napojoney tą wodą, położy się na spruchniałym zębie. Wlana do wody deszczowey i rzeczney czyści zęby, wzmacnia dziąsła, nadaje ustom świeżości, odeymuje nieprzyjemny zapach, i chroni od zepsucia zębów.

Jest także pomocną skórze, z którey wyciąga plamy, spędza krosty i wraca jey pierwiastkową świeżość.

Skrapiając nią głowę co dwa dni, ułatwia rośnienie włosów, zaradza wyłażeniu, i zachowuje przez czas długi kolor ich dawny. Tarcie ciała wodą tą Aromatyczną, a mianowicie po kąpieli, kiedy otwarte pory zdolnieyszemi są do przyjęcia skutków, wzmacnia osłabione nerwy i oddala słabości.

Używa się wody Aromatyczney do oczyszczenia powietrza i oddzielenia z niego zgniłych cząstek, lejąc ją na gorące żelazo, a mianowicie w pokojach osób chorych, gdzie inaczey powietrza odswieżyć nie można, bez narażenia zdrowia cierpiących.

Oprócz własności powyżey wyłuszczonych, woda ta ma jescze wcale inną szczególną. Wlana dziesięć kropel do wody osłodzoney, tworzy napóy równie przyjemny jak orszada, przyspieszając i ułatwiając strawność.

Wlana do herbaty sprawia ten sam skutek.

Słowem użyteczność jey rozciąga się do wielu innych słabości, jako to: zasnięcia, słabości, mdłości i t. d.

Dla zapewnienia Publiczności od zfałszowań i szkodliwych kompozycyy, podpisany przyłoży do każdey flaszki swoię pieczęć z literami B. L. N. i własnoręcznie podpisze się na każdém doniesieniu, w którém flaszeczka będzie obwiniętą, równie jako doniesienia, które posłużą za znaki w składach wody Aromatyczney.

W Wilnie znayduje się w handlu JPani Tekli Fiorentiniowey i w magazynie strojow JPani Nedey. Cena zł. 4.

---

3. *ALEXANDER I Samowładca Imperator Wszech Rossyy, Król Polski, etc. etc. etc.*

UUr. Konstantemu, Leonowi i Antoniemu tudzież sukcessorom Franciszka, Alexandrze matce, Władysławowi, Rafałowi, Teodorowi, Henrykowi, Leopoldowi synom, Freynocie, Marcelli, i Faustynie córkom Hrabiom Krasickim, oraz ich jakich bądź imion współsukcessorom z głów oryginalnie

w dział fortuny roku 1743 wchodzących, to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabiów Krasickich sukcessorom, pozew do Sądu Kommissyi na urządzenie interesow domu Xiążęco Radziwiłłowskiego Naywyższą Monarszą wolą w roku 1814 februaryi 14 dnia w Chaumont przez Ukaz wydany, ustanowionego, w mieście Guberskim Wilnie działania swe odbywającego, z powodztwa Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rosieńskiego, massy funduszów nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny Prokuratora, wynosi się, oto: Gdy w skutek dekretów Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 między sukcessorami Hrabiów Krasickich co do działu fortuny spadkowey nastałych, i komplanacyi między temiż współsukcessorami Krasickiemi z jedney a Wieruszkiemi i Lubowieckiemi do teyże fortuny współubiegającemi się z drugiey strony, zawartey; dział fortuny oyczystey i macierzystey między sukcessorami Karola Hrabi Krasickiego Kasztelana Chełmskiego w r. 1743 apryla 6 d. nastąpił; a w skutek tego, między innemi, dobra Pełzy dawniey do klucza Malińskiego należące w Gubernii Wołyńskiey sytuowane, na schedę współsukcessora Wincentego Hrabi Krasickiego oddane zostały; nowy dóbr tych i prawy dziedzic Wincenty Hrabia Krasicki pomienione dobra Pełzy, w r. 1743 września 2 d. Xięciu Michałowi Radziwiłłowi Kasztelanowi Wileńskiemu, Hetmanowi polnemu sprzedał, wszystkich formalności prawnych w tym względzie dopełniwszy. Niemirycze i Pauszowie w stopniu Urszuli z Krasickich ostatniego zamężcia Lubowieckiey, burząc dekreta Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 zapadłe, i praw swych do udziału fortuny między Krasickich podzieloney dowodząc, zagrażają massie Radziwiłowskiey zajęciem w dziedzictwo czwartey części dóbr Pełzy od Wincentego Hrabi Krasickiego nabytych, i złożeniem sobie summy za kalkulacyą postanowioney, mianowicie: gdy Anna z Hrabiów Zamoyskich Xiężna Sapieżyna, przez osobę Wawrzyńca i Piotra Sarnackich w stopniu Niemieryczow i Pauszów pozwem swym r. 1817 julii 10 d. do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie ustanowionego, po nieletnią Xiężniczkę Stefanią Radziwiłłównę i jey massę wyniesionym, odwołując się na dekreta w latach 1791 września 20 Trybunału Lubelskiego; 1798 grudnia 7 d. Sądu Gł. Gubernii Wołyńskiey; 1799 maja 10 i julii 17 dekreta zjazdowe na gruncie dóbr Maliny odbyte; daley na dekret w r. 1801 maja 29 d. w Sądzie Gł. Gubernii Wołyńskiey; a nayszczególniey na dekret zjazdowy w r. 1814 maja 22 d. pod niestanność zeszłego Xięcia Dominika Radziwiłła mimo sąd właściwy i dopełnioną amissyą na gruncie dóbr Janówki zapadły, dopomina się z massy: 1mo oddania sobie dziedzictwem czwartey części dóbr Pełzy; 2do opłacenia summy za kalkulacyą z tey czwartey części niestannym dekretem zjazdowym w ilości zł. 141,955 gr. 1 czyli rubli sr. 21,744 kop. 62 postanowioney i 3tio dalszey kalkulacyi z teyże części, przy expensach prawnych; z tego zaś rzeczy nastania, gdy massa nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny niezaprzeczone ma prawo, ewikcyą do swych prawodawców Wincentego Hrabi Krasickiego i wszystkich w dział, r 1743 apryla 6 d. sporządzony, wchodzących sukcessorów, zastrzeżoną; przeto powołując wyż wymienionych JWW. Franciszka, Konstantego, Leona, i Antoniego Hrabiów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsukcessorów, z głów oryginalnie w dział fortuny r. 1743 apryla 6 d. nastały, wchodzących; to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabiów Krasickich, wówczas dzielących się sukcessorów, do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęco Radziwiłłowskiego, ustanowionego; zanosi prośby: zobowiązania pozwanych do ewinkowania, bronienia i zastąpienia massy nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny od processu i pretensyi JO. Xiężny Anny Sapieżyny, i processu tego skutków; a tak: uwolnienia massy nieletniey Xiężniczki od stosowanych do niey w odstąpieniu czwartey części dóbr Pełzy i płacenia summy 21,744 rub. sr. kop. 62 pretensyi, sądzenia na pozwanych expensy prawnych i tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzionym będzie, oparcia tego wszystkiego na wszelkich funduszach obżałowanych ruchomych i nieruchomych, gdziekolwiek okazać się mogących, i na summie w massie Radziwiłłowskiey dla WW. Krasickich przyznaney z zastrzeżeniem nieważności przelewow tey summy. Z wolnością poprawienia żałoby.

Roku 1822 mca kwietnia 9 dnia. Woźny zeznaję, iż tego pozwu kopią z instancyi JW. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosieńskiego massy funduszow i interessów JO. Xiężniczki Jmci Stefanii Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora po JWW. Konstantego, Leona i Antoniego, tudzież sukcessorów Franciszka, Alexandrę matkę, Władysława, Rafała, Teodora, Henryka, Leopolda synów, Frenictę, Marcellę i Faustynę córki Hrabiów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsukcessorów, po niegdyś Józefie, Janie, Wincentym i Felixie Hrabiach Krasickich; dla niewiadomości o mieyscu mieszkania podług Ar. 37 Naywyższey organizacyi do drzwi Sądowych przybiłem. i rozprawę przed Sądem Kommissyi na interesa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionym, przy zawołaniu aktoratu JOXiążąt Anny matki, Leona syna Sapiehów zapowiedziałem. Michał Staszkiewicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1822 apryla 21 dnia przed aktami Kommissyi dla urządzenia interessow Radziwił. ustanowioney, obecnie stawając Woźny wyżey wyrażony relacyą tego pozwu do drzwi Sądnych przybitego urzędownie, zeznał. Swiadczę Aktowy Regent Kommissyi Radziwiłł. Józef Doboszyński.

Takowy pozew że Redakcya Kuryera Lit. może w Gazecie umieścić zapewniam Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Pensya dla Panien.

3. My niżey podpisani mamy honor uwiadomić publiczność, iż zapozwoleniem Rządu edukacyinego i łaskawem przychyleniem się Jaśnie Wielmożney Grafini Zofii Potockiey, otwieramy pensyą Panien Szlachetnych w Niemirowie na dniu 1 grudnia 1821.

Uczennice będą się uczyły ich Religii, Historyi powszechney, i naturalney; Jeografii, Styl pisania Listow, języka Polskiego, Ruskiego, Francuzkiego, Niemieckiego, Kaligrafii, Arytmetyki, Muzyki, Tanców, Rysunków i wszystkich robot przyjemnych i użytecznych, które są ich płci przyzwoite.

Co do warunków pod jakiemi Uczennice będą przyimowanie, Rodzice mogą się dowiedzieć w samem instytucie, położonym blizko browaru na końcu miasta Niemirowa. Jan i Eleonora Hünselowie.

Doniesienia.

3 Dom po części murowany, w części drewniany na ulicy Tatarskiey pod N. 673 przez Gazetę Kur. Litewskiego od N. 30 do wybycia ogłaszany, został wyprzedany WW. Okrasimskim Sędziom, o czem tenże sam który w powyższych numerach awizował uwiadomienie podpisuje.

Jan Szwembergier.